

Stres v profesi pedagoga

Ing. Jana Pacáková/MUVS ČVUT v Praze/studijní program Specializace v pedagogice/obor Učitelství odborných předmětů/Akademický rok 2016/2017

ABSTRAKT

Práce se zabývá stresem v učitelském povolání. Jejím cílem je zjistit, do jaké míry vnímají pedagogové své povolání za stresující, zda jim hrozí burnout a jaké stresové faktory na ně při práci působí. Výsledky, získané dotazníkovým šetřením, byly analyzovány a interpretovány a porovnány mezi oběma oslovenými středními školami.

ABSTRACT

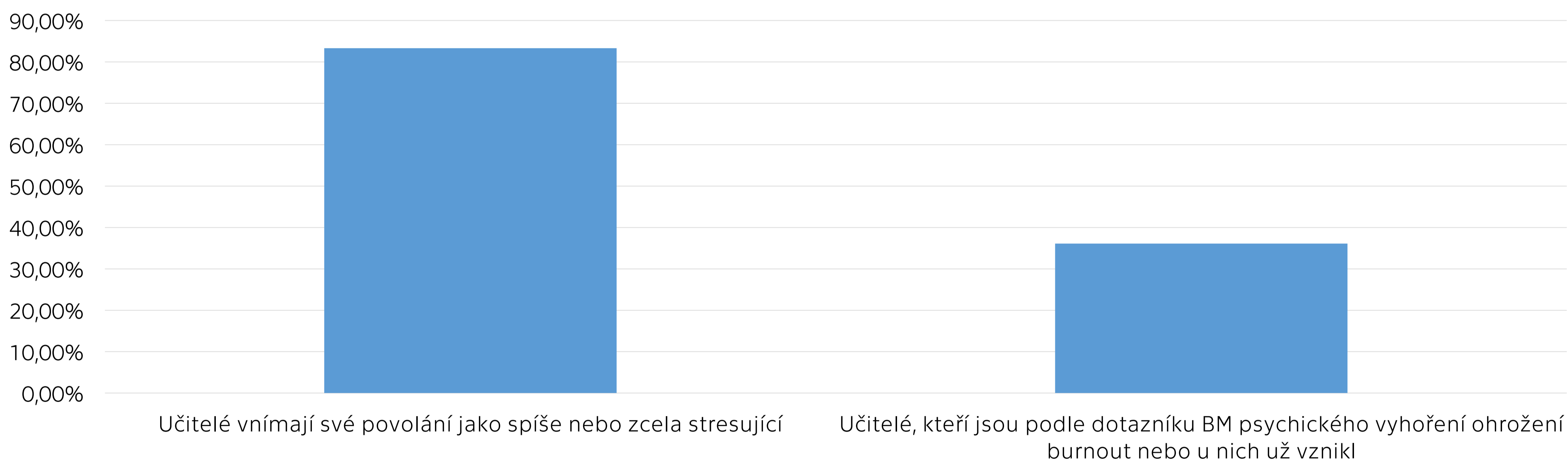
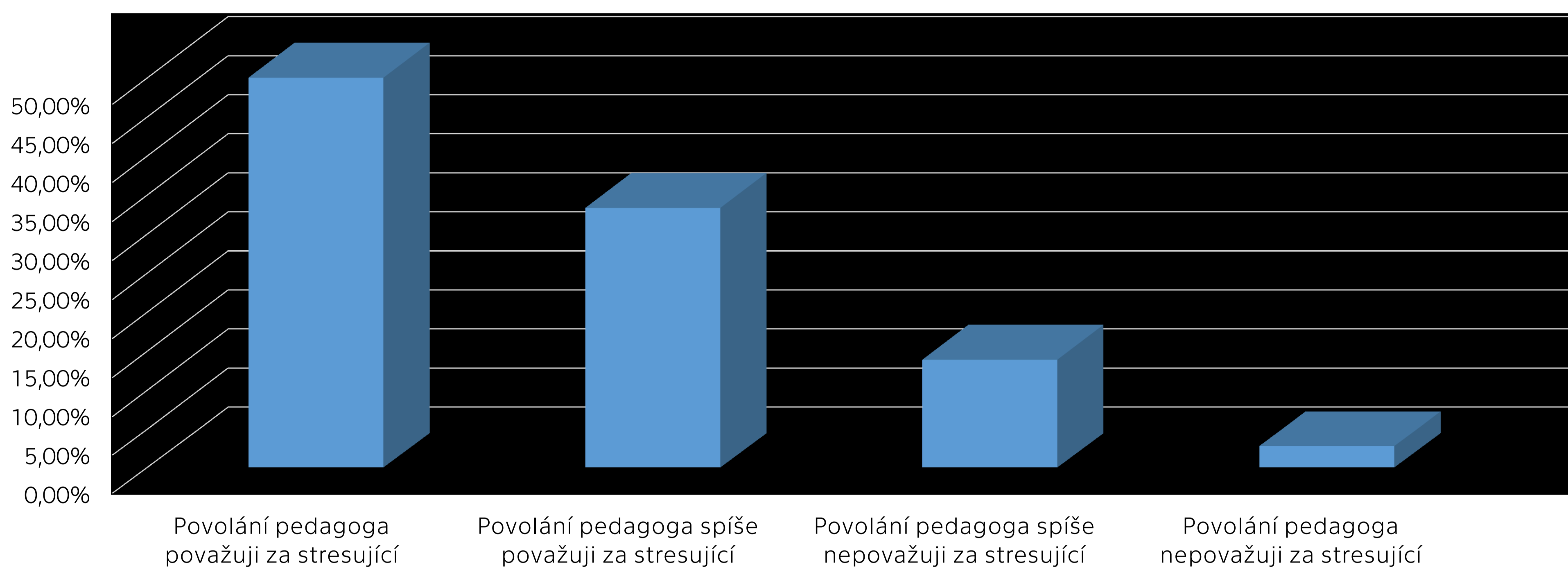
The work deals with stress in the teaching profession. Its aim is to determine to what extent teachers perceive their profession stressful, whether they are at risk of burnout and stress factors on which they operate at work. The results obtained by questionnaire survey were analyzed and interpreted and compared between the addressed secondary schools.

Úvod

Stres v pedagogické profesi je velmi aktuálním tématem. Mění se koncepce středoškolského vzdělávání, více se vymezuje pozice žáků středních škol a jejich rodičů vůči pedagogům nebo škole jako takové. Existuje mnoho stresových faktorů, které na učitele působí při výkonu jejich práce a podporují tak vznik stresu, burnout a dalších psychosomatických problémů u pedagogů. Proto je důležité se tématu věnovat.

METODIKA

Výsledky byly zjišťovány kvantitativním výzkumem pomocí anonymního dotazníku na dvou náhodně vybraných středních školách, pro který byl použit dotazník BM psychického vyhoření Copyright © 1980 Ayala Pinese, Ph.D., a Elliota Aronsona, Ph.D. a druhou část dokumentu tvořil všeobecný dotazník zjišťující intenzitu vnímání nabídnutých stresových faktorů a sociodemografické údaje.

• Fyzické prostředí školy – hluk, osvětlení a prostory.	27,78%	• Vztah k vedení školy a její nedostatečná podpora.	22,22%
• Čas – délka pracovní doby, organizace dne.	47,22%	• Finanční ohodnocení pedagoga.	72,22%
• Velká administrativa – výuka a provoz školy.	83,33%	• Nedostatečný nebo nemožný kariérní postup.	38,89%
• Vyšší počet problémových žáků ve třídě.	63,89%	• Nedostatek profesionálního uznání.	61,11%
• Konflikty se žáky nebo jejich rodiči (výchovné zásady...).	66,67%	• Věkové rozložení učitelského sboru.	30,56%
• Narušená komunikace až konflikty mezi kolegy ve škole.	22,22%	• Životní faktory – svatba, úmrtí blízkého člověka, nemoc.	69,44%
• Nespolupráce mezi kolegy a nedostatek jejich podpory.	19,44%	• Jiné faktory.	16,67%

ZÁVĚR

V celkovém hodnocení je třeba se nejvíce věnovat nadměrné administrativě související s výukou nebo provozem školy (83,33%), nedostatečnému hodnocení učitelů (72,22%). Stresové faktory související s osobním životem ovlivňují práci pedagoga z 69,44% a konflikty se žáky nebo jejich rodiči v 66,67%. Další významnou oblast tvoří vysoký počet problémových žáků ve třídě – neprospívající žáci, žáci s problémy v chování či vývojovou poruchou učení (63,89%).

Povolání pedagoga považuje za stresující naprostá většina oslovených pedagogů (83,33%). V rámci dotazníku BQ psychického vyhoření vychází v nadpoloviční většině v dobrých a uspokojivých hodnotách (63,89%). V rámci celkového posouzení dotazníku BQ psychického vyhoření sice přes 60% respondentů získalo v dobré nebo uspokojivé výsledky.